

Moreno, A; i Ambròs, A. (2013): Buidat dels continguts de la competència literària del currículum de llengua catalana i castellana de primària segons el Decret 142/2007 (DOGC núm. 4915)

<http://www.xtec.cat/web/curriculum/primaria/curriculum>

http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/f08358b2-0b47-4042-b9c5-29dd2d030cd3/llengues_pri.pdf

Llegenda:

En verd les referències explícites als gèneres literaris LIJ

En vermell les referències a la lectura o escriptura de textos (literaris) i biblioteca/medioteca

En cursiva hem assenyalat aquells continguts semblants o iguals a més d'un cicle

Objectius generals de l'àmbit de llengües	9. Comprendre textos escrits que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper. 11. Utilitzar adequadament la biblioteca, els mitjans de comunicació audiovisual i les tecnologies de la informació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents. 13. Produir textos de diferent tipologia i amb diferents suports, relacionats amb el context social i cultural, amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, adequada a l'edat. 15. Utilitzar la lectura com a font de plaer i enriquiment personal i apropar-se a obres de la tradició literària. 16. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.
Dins de les competències pròpies de l'àmbit de llengües	Competència literària, pròpiament específica de l'àrea, fa que les nenes i els nens puguin comprendre millor el món que els envolta, les altres persones i a si mateixos a través de la lectura d'obres de qualitat i del contacte amb tot tipus de construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a aquestes obres facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor, i fa que les nenes i els nens descobreixin el plaer per la lectura, sàpiguen identificar estètiques i recursos, i apreciïn textos literaris de gèneres diversos (poètic, narratiu i teatral), i també d'altres formes estètiques de la cultura que ens envolta de tipus tradicional com cançons, refranys, dites i frases fetes, endevinalles, rodolins; o més actuals com videoclips o ficcions audiovisuals. Amb tot això les nenes i els nens van interioritzant els senyals de la cultura que els aniran precisant els criteris per ser més rigorosos en les seves valoracions i gustos estètics, amb la qual cosa, a més d'estimular la seva creativitat, es desenvolupa el seu sentit crític.

“Aportacions de l'àrea a les competències bàsiques”, sobre la LIJ diu:	La dimensió literària. cal posar atenció especial a la cultura tradicional i les obres de referència de la nostra cultura escrita que són adequades a l'edat. Cal recordar que, malgrat que el nucli el representen els processos de recepció, la presència d'activitats d'escriptura és un bon instrument per a l'educació literària.

LLENGUA CATALANA I LITERATURA			
	CICLE INICIAL	CICLE MITJÀ	CICLE SUPERIOR
DIMENSÍO COMUNICATIVA			
Parlar i conversar	Producció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions)		
Llegir i comprendre	• <i>Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).</i> • <i>Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.</i> • <i>Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir un rètol, un títol d'un llibre, una notícia d'Internet o qualsevol</i>	• <i>Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).</i> • <i>Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.</i> • <i>Lectura, comprensió i anàlisi guiada d'informacions i relats procedents de documents audiovisuals i de mitjans de comunicació.</i> • <i>Resposta a preguntes a partir del text la resposta de les quals comporta reelaboració, relació amb els coneixements de cadascú o elaboració d'inferències.</i> • <i>Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements,</i>	Utilització de la biblioteca d'escola (mediateca), posant en pràctica els coneixements adquirits en català.

	<i>altre text.</i>		
Escriure	• Composició de textos escrits, que poden tenir el suport d'imatges o esquemes, realitzats en diferents situacions: a) situacions quotidianes de l'aula i l'escola; b) experiències personals i produccions en l'àmbit creatiu (contes, poemes, vivències); c) textos de treball produïts en qualsevol de les àrees curriculars.		
DIMENSÍO LITERÀRIA	• Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura: lectura guiada; ús de l'audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys, dites; ús de la biblioteca d'aula i d'escola i revistes escolars; ús de gravacions i de mitjans audiovisuals, dramatitzacions, entre altres. • Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper. • Comprensió a partir d'audicions i comentaris posteriors conjunts de literatura de tradició oral de tot tipus (rondalles, contes, cançons, dites). • Comprensió i aprofundiment en el sentit del text, a partir de lectures conjuntes guiades, pràctica d'algunes estratègies lectores i interpretació del llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobriment del ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó. • Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions, en la lectura individual	• Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys o dites; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, gravacions, ús de mitjans audiovisuals o dramatitzacions. Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper. • Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó. • Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat. • En la lectura en veu alta, fer atenció a la pronunciació, al to de veu i a l'entonació perquè tots ho entenguin. També saber que cada tipus de text demana una entonació i un ritme diferent. • Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions per a la comprensió en	• Lectura autònoma de textos narratius de tradició oral i de literatura infantil. Converses i tertúlies sobre els llibres llegits, i capacitat per recomanar llibres. • Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, per relacionar el tema del llibre amb els de la vida i cultura i època, per interpretar el llenguatge literari i per practicar estratègies de comprensió de lectura. • Coneixement dels autors dels llibres llegits, trobades amb ells per parlar dels llibres. • Comprensió, memorització i recitació de poemes, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades. • Lectura de poemes per analitzar el seu significat, les impressions que causen i el seu llenguatge poètic: metàfores, personificacions, adjectivacions, personalitzacions.

	<i>silenciosa o en veu alta: fer atenció al títol i a les imatges, anticipació, deducció del significat d'un mot, relació amb els seus coneixements, entre altres.</i> • Lectura en veu alta tot fent atenció a la pronunciació, al to de veu, a l'entonació perquè tots ho entenguin, i adequant l'entonació i el ritme a cada tipus de text. • <i>Espectura de textos narratius i de caràcter poètic (contes, poemes, endevinalles, refranys, rodolins), basant-se en models observats i analitzats, aprofitant les emocions que provoquen les imatges i altres missatges audiovisuals.</i> • <i>Coneixement de la biblioteca de centre per adquirir autonomia per a la utilització dels seus recursos.</i> • Interès per l'elecció de temes i textos i per la comunicació de preferències personals.	<i>la lectura individual silenciosa o en veu alta, en petit grup o en gran grup.</i> • <i>Espectura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions, sentits figurats.</i> • <i>Espectura de contes i textos narratius fent atenció a l'estructura d'aquest tipus de text, en què hi ha d'haver una situació inicial, un nus i un desenllaç.</i> • <i>Espectura de jocs lingüístics amb paraules, sons, rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).</i> • <i>Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits.</i> • <i>Dramatització de contes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos del grup.</i> • <i>Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció; i dels principals agents de producció d'un relat de ficció audiovisual: director, guió, actors, música.</i> • <i>Coneixement del funcionament d'una biblioteca per saber on pot trobar llibres adequats a l'edat, i temes del seu interès i utilització de tot tipus de recursos.</i> • <i>Consulta de biblioteques virtuals per trobar-hi novetats, síntesis de llibres, recomanacions o obres d'un tema o autor determinat.</i> • <i>Interpretació del sentit de les il·lustracions (colors, tècnica, estil) en referència al text.</i> • <i>Expressió de les impressions personals d'una lectura i, si cal, adoptar-hi una posició crítica.</i> • <i>Participació en les converses, debats o</i>	• <i>Creació i escriptura de poemes a partir de models i de situacions creades a classe, per comunicar sentiments i emocions, estats d'ànim.</i> • <i>Espectura de contes amb diferents propòsits, basant-se en diferents temes o idees, tenir en compte com es crea la situació, el temps, els personatges, la creació del problema i la forma de desenvolupar-lo i solucionar-lo; utilitzar els passos de pensar, organitzar, escriure i revisar.</i> • <i>Lectura i interpretació i dramatització d'obres teatrals.</i>

DIMENSÍO PLURILINGÜE I INTERCULTURAL	<i>Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat (a partir de persones conegudes, anuncis, cançons, pel·lícules, video-jocs, objectes, documents, rètols d'establiments), identificant semblances i diferències.</i> • Interès per escoltar cançons, contes i altres produccions tradicionals o actuals en llengua estrangera o altres llengües de l'entorn no conegudes i interès per percebre-hi semblances i diferències.	presentacions de llibres al grup classe. - <i>Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat (a partir de persones conegudes, anuncis, cançons, pel·lícules, videojocs, objectes, documents, rètols d'establiments), identificant semblances i diferències.</i> - Semblances i diferències entre les llengües ensenyades a l'escola, o de la família romànica, a partir de contes, cançons o documents treballats en l'ensenyament de les llengües. Interès a escoltar cançons, contes i altres produccions tradicionals o actuals en llengua estrangera.	• Identificació de les semblances i diferències entre el català i castellà com a llengües romàniques en camps lèxics concrets i en contes, dites o cançons en diferents versions. • Reconeixement i valoració de les produccions tradicionals (rimes, cançons, contes, llegendes, textos orals i escrits) i actuals (dibuixos animats, pel·lícules i d'altres recursos multimèdia).
CRITERIS D'AVALUACIÓ	• Aplicar a les lectures individuals algunes estratègies treballades col·lectivament, començant per les més senzilles, com mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis. • Escriure textos de diferents tipologies i que responguin a diferents situacions (notícies, experiències, descripcions, textos imaginatius, entre altres) a partir de models o de creació pròpia, escrits a mà o amb eines informàtiques. • Saber utilitzar algun recurs propi del llenguatge poètic per explicar sentiments, emocions, estats d'ànim: sentit figurat, sinònims, comparacions, entre altres. • Ser capaç d'observar el funcionament de la llengua: canvis d'ordre dels	• Aplicar estratègies afavoridores del procés de comprensió abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, inferències, entre altres). • Participar en lectures conjuntes per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores i aprendre a interpretar el llenguatge literari. • Escriure poemes i textos narratius fent atenció a l'estructura i al llenguatge.	• Comprendre autònomament textos escrits (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) i audiovisuals (pel·lícules, anuncis, informatius). Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit o mirat. • Mostrar comprensió dels llibres de literatura que llegeixen: saber explicar com són els protagonistes, la trama, els escenaris. Valorar el llenguatge i la il·lustració. Saber-ne fer una valoració global. • Escriure textos de tot tipus: contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies.

	elements, formació de paraules, formes literàries, analogia, entre altres. • Mostrar interès per la lectura en general i pels textos tradicionals i de literatura adequats a l'edat. • Escriure textos narratius de caràcter poètic (contes, poemes, endevinalles, refranys, rodolins) basant-se en models observats i analitzats. • Conèixer el funcionament bàsic de la biblioteca de centre.	• Conèixer el funcionament d'una biblioteca escolar i iniciar-se en l'ús de les virtuals.	• Conèixer el funcionament d'una biblioteca -també de les virtuals-, per localitzar llibres de coneixements i lectures literàries.

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA			
	CICLE INICIAL	CICLE MITJÀ	CICLE SUPERIOR
DIMENSIO COMUNICATIVA			
Parlar i conversar	Comprensió de missatges orals (instruccions, explicacions, narracions) del mestre/a o dels companys/es a l'aula.		
Llegir i comprendre	Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir un rètol, un títol d'un llibre, una notícia d'Internet o qualsevol altre text.	• Cerca guiada d'informació a la biblioteca escolar i amb l'ús de les TIC. • Participació en activitats de lectura col·lectiva. • Lectura crítica de missatges escrits i audiovisuals (publicitat, informatius, relats de ficció).	- Utilització de la biblioteca escolar (mediateca), posant en pràctica els coneixements adquirits en català. - Ús dels recursos de la biblioteca d'aula i escola com a font d'informació i plaer.
Escriure			• Composició de textos produïts en diferents situacions i que responguin a diferents intencions: narracions, exposicions, descripcions, notícies, instruccions, cartes, resums, entre altres.

DIMENSIO LITERÀRIA			
	• Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura: lectura guiada de contes; ús de la biblioteca d'aula i d'escola; audició de contes, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys i dites. • Comprensió i aprofundiment en el sentit del text, pràctica d'algunes estratègies lectores, i interpretació del llenguatge literari. • Comprensió de contes llegits individualment o en grup. • Comprensió i ús de locucions, refranys, dites i frases fetes de la llengua castellana. • Comprensió, memorització i recitació de poemes amb ritme, pronunciació i entonació adequades. • Escritura de contes breus i altres textos basant-se en models observats i analitzats i aprofitant les emocions que provoquen les imatges i altres missatges audiovisuals. • Dramatització de contes i altres textos	• Lectura silenciosa de textos narratius: contes i novel·les. Ús de la biblioteca d'aula i d'escola. • Lectura col·lectiva de novel·les amb comentaris sobre els temes i argument. Relació i raonaments sobre la vida fora del llibre. • Lectura i recitació de refranys, dites i frases fetes, amb ritme, pronúncia i entonació adequats. • Lectura de poemes i anàlisi i comprensió posterior per entendre el sentit del poema i el seu llenguatge: metàfores, personificacions, comparacions i adjectius. • Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat. • Escritura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions i les estratègies necessàries per a expressar-ho per escrit, esborranys, revisions. • Escritura de contes, partint de lectures prèvies que serveixin de model, i que els facin pensar en el tema, els personatges, el context, a través de la planificació, textualització i revisió). • Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits. • Dramatització de situacions i textos	• Lectura autònoma de textos narratius de tradició oral i de literatura infantil. Converses i tertúlies sobre els llibres llegits, i capacitat per recomanar llibres. • Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, per relacionar el tema del llibre amb els de la vida i cultura i època, per interpretar el llenguatge literari i per practicar estratègies de comprensió de lectura. • Coneixement dels autors dels llibres llegits, trobades amb ells per parlar dels llibres. • Comprensió, memorització i recitació de poemes, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades. • Lectura de poemes per analitzar el seu significat, les impressions que causen i el seu llenguatge poètic: metàfores, personificacions, adjectivacions, personalitzacions. • Creació i escritura de poemes a partir de models i de situacions creades a classe, per comunicar sentiments i emocions, estats d'ànim. • Escritura de contes amb diferents propòsits, basant-se en diferents temes o idees, tenir en compte com es crea la situació, el temps, els personatges, la creació del problema i la forma de desenvolupar-lo i solucionar-lo; utilitzar els passos de pensar, organitzar, escriure i revisar. • Lectura i interpretació i dramatització

	<i>literaris adequats a l'edat i als interessos dels infants.</i>	<i>literaris.</i>	<i>d'obres teatrals.</i>
DIMENSIO PLURLINGÜE I INTERCULTURAL	<i>Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat (a partir de persones conegudes, anuncis, cançons, pel·lícules, video-jocs, objectes, documents, rètols d'establiments), identificant semblances i diferències.</i> • Interès per escoltar cançons, contes i altres produccions tradicionals o actuals en llengua estrangera o altres llengües de l'entorn no conegudes i interès per percebre-hi semblances i diferències.	<i>- Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat (a partir de persones conegudes, anuncis, cançons, pel·lícules, videojocs, objectes, documents, rètols d'establiments), identificant semblances i diferències.</i> <i>- Semblances i diferències entre les llengües ensenyades a l'escola, o de la família romànica, a partir de contes, cançons o documents treballats en l'ensenyament de les llengües.</i> Interès a escoltar cançons, contes i altres produccions tradicionals o actuals en llengua estrangera.	• Identificació de les semblances i diferències entre el català i castellà com a llengües romàniques en camps lèxics concrets i en contes, dites o cançons en diferents versions. • Reconeixement i valoració de les produccions tradicionals (rimes, cançons, contes, llegendes, textos orals i escrits) i actuals (dibuixos animats, pel·lícules i d'altres recursos multimèdia).
CRITERIS D'AVUACIO	• Valorar l'actitud i l'atenció quan s'explica o es llegeix un conte, un poema, una cançó. • Mostrar interès i llegir contes adequats a la seva competència lectora. • Ser capaç d'escriure textos curts amb intenció literària.	• Tenir interès i llegir amb rapidesa suficient per comprendre textos tradicionals i de la literatura infantil adequats a la seva edat. • Escriure textos descriptius, expositius, narratius i poètics amb coherència, cohesió i correcció lingüística adequada a l'edat, utilitzant estratègies de planificació i revisió. • Comprendre les novel·les, contes i	• Comprendre autònomament textos escrits (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) i audiovisuals (pel·lícules, anuncis, informatius). Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit o mirat. • Aplicar a les lectures estratègies treballades a llengua catalana. • Escriure textos funcionals i textos narratius i poètics. Elaborar textos

		poemes llegits i poder parlar del seu argument o del seu significat. • Escriure contes clars i ben estructurats, i poemes.• Participar en representacions teatrals, aprendre el paper i declamar-lo bé.	audiovisuals amb coherència i cohesió i correcció lingüística, utilitzant procediments adequats (selecció, ordenació, revisió). • Gaudir amb la lectura de textos tradicionals i de la literatura infantil adequats al cicle.